

DRUGSTESTEN op kantoor of op de dansvloer?

Moet het testen van drugs terug naar de dansvloer?

Tot 1999 was het mogelijk om als bezoeker van house feesten je drugs te laten testen op het feest zelf. Drugs kun je nog steeds laten testen, maar alleen op een aantal vaste locaties in Nederland – meestal tijdens kantooruren - zie www.drugs-test.nl.

Geregeld wordt er door bezoekers van feesten, de politiek en in de pers gevraagd waarom het testen op feesten niet terug komt. Zij verwachten hiermee (ernstige) gezondheidsincidenten met drugs te kunnen voorkomen. Hieronder een historisch overzicht en een afweging met betrekking tot het testen van drugs op locatie of op kantoor.

1987-1999 Safe House campagne: drugs testen op de dansvloer

Eind jaren tachtig kreeg de housecultuur inclusief XTC-gebruik vaste voet aan de grond in Nederland. Om gebruikers van deze nieuwe drug te informeren en te beschermen tegen risico's voerde het Adviesburo Drugs in Amsterdam van 1987 tot en met 1997 haar Safe House Campagne. Deze campagne hield onder meer in dat bezoekers van housefeesten de kans kregen tijdens het feest hun XTC pillen te laten analyseren. De samenstelling van XTC was namelijk wisselend en soms vermengd met meer schadelijke stoffen. Aan de pillentest-service was voorlichting gekoppeld en ook werden er drive safe acties georganiseerd om het rijden onder invloed te voorkomen. Als de analyse van de pillen stoffen liet zien met een acuut gevaar voor de volksgezondheid, werd extra actie ondernomen. Belangrijk aan de Safe House Campagne was voorts de samenwerking met de lokale politie om de evenementen in goede banen te leiden. De politie was zichtbaar (in uniform) aanwezig als wapen tegen dealen en opzichtig druggebruik.

1992-1999 Landelijk coördinatiepunt en meer teststations

In 1992 werd onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), het Drugs Informatie en Monitoringsysteem (DIMS) opgericht. Het DIMS kreeg een landelijk coördinatiepunt dat zich zou gaan bezighouden met monitoring (registreren van de ontwikkelingen op de markt van de 'uitgaansdrugs' in Nederland) en met surveillance (bewaken van gezondheidsrisico's). Naar voorbeeld van het Adviesburo Drugs, werd het aantal testkantoren uitgebreid.

1999 -2002 Testen op de dansvloer onder druk.

Eind jaren negentig veranderde de sfeer rond de feesten, een repressievere lijn werd ingezet door overheden, mede om de netwerken rond de XTC-markt in kaart te brengen. Steeds vaker werden agenten in burger op de dansvloer ingezet, waardoor het Adviesburo Drugs de anonimiteit van de bezoekers van de testservice niet meer kon garanderen. Tegelijkertijd wilde ook het kabinet af van de inconsequentie die testen op locatie met zich mee lijkt te brengen: bij de voordeur verbied je bezoekers van het feest drugs mee te nemen, maar binnen kun je diezelfde pillen laten testen. In 2002 verbood de Tweede Kamer het testen op de dansvloer met als argument dat van testen op de dansvloer een legitimerend signaal zou kunnen uitgaan*. Het landelijk dekkende netwerk van testkantoren was intussen dermate ontwikkeld dat het een goed alternatief voor het testen op locatie biedt.

1999 Reorganisatie van het DIMS

In 1999 besloot de toenmalige Minister van Volksgezondheid het testen van drugs te reorganiseren, onder strikte voorwaarden. Aan het Trimbos-instituut werd opdracht gegeven om de regels rondom het testen aan te scherpen en de werkwijze van de regionale centra te protocolleren. De minister eiste dat er scherper gelet zou worden op het misbruik van de testen door dealers en producenten. Bovendien mogen er sinds 1999 niet méér testen worden gedaan dan strikt noodzakelijk is om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen op de markt. Bij het testen moeten sinds de reorganisatie de gebruikers van de testservice nadrukkelijk worden gewezen op de risico's van het gebruik van uitgaansdrugs. Dit was volgens de minister nodig om te voorkomen dat bezoekers zouden denken dat een geteste pil zonder risico is. Het DIMS veranderde van primair een service voor drugsgebruikers in een monitor van de gebruikersmarkt. De gegevens die het DIMS oplevert, worden gebruikt voor voorlichting, preventie en beleid.

Hoe werkt het DIMS

Het DIMS bestaat uit een landelijk coördinatiecentrum (bij het Trimbos-instituut) en een aantal testlocaties in het land, gevestigd bij de meeste instellingen voor verslavingszorg en het Adviesburo Drugs in Amsterdam. Het DIMS analyseert de samenstelling van de door gebruikers aangeboden pillen, en onderneemt zo nodig actie als er sprake is van een acuut gevaarlijke situatie voor de volksgezondheid. Op de testlocaties krijgen de inleveraars van de pillen toelichting op de inhoud van de door hen ingeleverde pil. Daarnaast biedt dit contact de gelegenheid om vragen van gebruikers te beantwoorden en voorlichting over het gebruik van XTC te geven. De ervaring leert dat de bezoekers van de testservice de verkregen informatie weer delen met hun vrienden, waardoor het bereik sterk wordt vergroot.

1999-2014 DIMS nieuwe stijl

Het hervormde DIMS vervult een belangrijke functie bij het in beeld brengen van de drugsmarkt, het vroegtijdig signaleren van ontwikkelingen en het leveren van belangrijke informatie voor voorlichting, preventie en beleid. In de afgelopen jaren zijn enkele keren gevaarlijke stoffen in uitgaansdrugs aangetroffen. Met regionale of landelijke waarschuwingscampagnes i.s.m. regionale IVZ, organisatoren en voorlichters is de schade beperkt. De hoge doseringen in XTC die extra gezondheidsrisico's met zich meebrengen zijn door DIMS in kaart gebracht en leiden in samenwerking met preventiepartners tot aanpassingen in bestaande en nieuwe voorlichtings- en preventiestrategieën.

Waarom geen terugkeer van testen op locatie?

Geregeld laait de discussie op of er goed aan zou worden gedaan om het verbod op testen op locatie terug te draaien.

- Testen op locatie

Testen op locatie had destijds een andere functie dan het testen tegenwoordig. Een vergelijking maken en voor en nadelen tegen elkaar wegstrepen is daarom lastig. Het testen op locatie zou technisch goed mogelijk zijn. Er is een goede database en er zijn tests die ook op locatie uitgevoerd kunnen worden. Niet alles zal ter plaatste een uitslag hebben maar dat is op kantoor ook niet het geval. In het verleden is voorts gebleken dat testen tijdens een feest een soort zelfreinigende werking kan hebben: de resultaten van de tests en de bijbehorende informatie worden door degenen die de drug laat testen direct verder gecommuniceerd aan vrienden en bekenden. Pillen

met een verhoogd risico bleken zo meer dan eens van de dansvloer te verdwijnen. Wanneer er op een feest getest zou worden, zijn ook de lijnen met de organisatie kort en kan er door goede communicatie tussen de testcoördinator, security, politie, EHBO en organisator makkelijk ingegrepen worden wanneer er acuut gevaar voor de volksgezondheid zou dreigen. Om testen op locatie verantwoord uit te voeren, zou wel aan een aantal randvoorwaarden voldaan moeten worden. Er moeten bijvoorbeeld geen beperkingen zijn aan het aantal uit te voeren tests, er moet sprake zijn van integraal drugsbeleid dat door alle partijen die bij de organisatie betrokken zijn gedragen wordt denk bijvoorbeeld aan goede afspraken over surveilleren door politie en goede samenwerkingsafspraken met de organisatie.

De vraag is of het nodig en realistisch is om er op aan te dringen het testen op locatie te heroverwegen.

- De voordelen van een testkantoor

Aan drugsgebruik zijn altijd risico's verbonden. Die risico's zijn te beperken met een goede voorbereiding. Bij een goede voorbereiding hoort dat je weet wat je slikt. De testkantoren bieden een geschikte omgeving om voorlichting over de testuitslag te geven. Er is geen lawaai, de gebruiker staat niet al op het punt zijn drugs te gebruiken, er is geen tijdsdruk.

Een geteste pil is overigens geen garantie voor het uitblijven van problemen. De persoon die drugs gebruikt en de omgeving waarin dat gebeurt, zijn mede bepalend voor hoe de effecten verlopen. Het is belangrijk dat gebruikers van uitgaansdrugs dat weten. Ook voor deze preventieve informatie-uitwisseling is op een testkantoor meer gelegenheid.

Veel pillen kunnen met behulp van een database en een zuurtest snel herkend worden. Onbekende pillen worden naar een laboratorium opgestuurd voor nader onderzoek. Maar iemand die zijn pil op een feest laat testen, zal daar mogelijk niet op willen wachten. Wie zijn pillen via een testkantoor laat onderzoeken heeft die tijd wel.

- Gebrek aan capaciteit

Testen op locatie vergt een grote capaciteit aan gekwalificeerde en ervaren DIMS medewerkers. De vraag is of dit zonder aanzienlijke investeringen gerealiseerd kan worden, gezien het grote aantal dancefeesten en festivals. De testcapaciteit in sommige regio's staat nu al onder druk of is zelfs gestopt vanwege bezuinigingen.

- Weinig toegevoegde waarde

Maar het belangrijkste argument is misschien wel dat de huidige opzet van DIMS met haar landelijke dekking en continuïteit voldoet om de drugsmarkt te monitoren, acute risico's tijdig te signaleren en input voor preventie en voorlichting te genereren. Bovendien biedt het testen op kantoor net wat meer tijd dan wanneer op de avond zelf verkeerde pillen ontdekt worden om de situatie zorgvuldig te analyseren, zicht te krijgen van de mate en aard van verspreiding en indien nodig waarschuwingscampagnes op poten te zetten. Het testen op kantoor draagt daarmee in belangrijke mate bij aan het voorkomen van ernstige gezondheidsincidenten.

* [Kamerstuk 24 077](#) Drugsbeleid: Motie van het lid van de Camp cs 22 januari 2002

** [Kamerstuk 23 760](#) Beleid inzake XTC 1 februari 1999